

KANSERİN ERKEN TEŞHİSİNDE SON YÖNTEMLER

didem.seymen@sabah.com.tr

HAZIRLAYAN: Didem SEYMEN

2

Rahim ağzı kanseri ışık ile taranıyor

ABD'de geliştirilen ışık teknolojisi, rahim ağzı kanserinin erken evrede yakalanmasında umut veriyor. Türkiye'de de kullanılan bu teknoloji, dokuları ışık ile derinlemesine tarayarak kanseri yakalıyor

Acıbadem Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Mete Güngör, sadece ışık ile rahim ağzının tamamını en derin katmanına kadar tarayabilen yöntem hakkında sorularımızı yanıtladı...

■ **Rahim ağzı kanserinin erken teşhis edilmesi neden önemli?**

Dünya genelinde, kadın kanserleri içinde en sık rastlanan ikinci kanser türü olarak karşımıza çıkan rahim ağzı kanserinde, yılda ortalama 500 bin yeni vaka görülüyor. Daha da vahim olanı, bu vakaların 280 bini geç ya da yanlış teşhis nedeniyle kaybediliyor. Ülkemizde de her yıl ortalama 11 milyon kadının düzenli tarama yaptırması gerekirken, özellikle kırsal bölgelerde mevcut tarama yöntemlerine ulaşabilen kadın sayısı ne yazık ki çok az.

15 YILDA KANSERE DÖNÜŞÜYÖR

■ **Erken teşhis süresinin öne çekilmesi mümkün mü?**

Rahim ağzında bir anormalliğin başlayıp da kansere dönüşmesi 10-15 yıl kadar zaman alıyor. Biz buna kanser öncesi lezyon dönemi diyoruz. Dolayısıyla biz; kadınları düzenli olarak belli periyodlarda takip edebilirsek, hiçbir hücre kanser çizgisine gelmeden onları kanser öncesi lezyon döneminde bulup rahatlıkla ve basit işlemlerle normale çevirebiliriz.

■ **Günümüzde kullanılan geleneksel tarama yöntemleri nelerdir?**

Mevcut var olan tarama yöntemi smear, gerçekten etkili bir yöntemdir. Smear yöntemi kullanılmaya başlandıktan sonra rahim ağzı kanserlerinde belirgin düzeyde azalma görüldü. Fakat smear de belli bir noktaya ulaşıyor. Bu yüzden tarama sistemlerinde kadınlara daha faydalı ne olabilir diye araştırmalar sürdü ve belirli bir yaş grubundan itibaren bütün kadınlara aşı uygulaması ortaya çıktı.

■ **Yeni tarama yöntemine neden ihtiyaç duyuldu?**

Işık ile tarama yöntemi ile rahim ağzını en derin katmanına kadar tarayarak, kanser öncüsü hücreleri çoğalmadan, olgunlaşmadan yani çok daha erken evrede teşhis edebiliyoruz. Amerika'da yapılan klinik çalışmalarda bu sürenin iki yıla kadar çekilebildiği görüldü. Ayrıca bu yeni teknolojinin atipik hücreleri teşhis etme konusundaki etkinliği, bugüne kadar kullandığımız yöntemlerden yüzde 86 oranında daha yük-

Prof. Dr. Mete Güngör

sek. Işık ile tarama yöntemi Türkiye'de dünya ile birlikte aynı anda uygulanmaya başlandı. Yeni geliştirilen ışıkla tarama yöntemi sayesinde; her yaştan daha çok kadının, standart muayene odası ortamında, doku örneği alınmadan hızlı taranması mümkün oluyor.

21 YAŞINDAN SONRA KULLANILABİLİR

■ **Işık ile tarama yöntemini kimler kullanabilir?**

Işık teknolojisinin diğer tarama yöntemlerinden bir farkı yoktur. Normalde taramalar kadınlarda 21 yaşından sonra ya da aktif cinsel dönem ne zaman başladıysa o yaştan sonra kullanılmalı. Işık ile tarama da bir tarama yöntemi olduğundan burada da aynı protokol geçerli. Kadınlar senede bir düzenli olarak tarama yöntemini kullanmalı.

■ **Işık ile tarama yöntemi nasıl kullanılıyor?**

Tarama başladıktan sonra yaklaşık bir-iki dakikada rahim ağzı dokusuna gönderilen ışığı sağlıklı hücreler ile fiziksel ve kimyasal yapısı bozulmuş atipik hücreler farklı geri yansıtmaktadır. Işık ile tarama bu farklılığı algılama temelinde çalışan bir teknoloji. Oradaki kan damarlarının ve diğer kimyasal yapıların görüntülerini değerlendirerek tarama yapıyor ve ekranda düşük, orta, yüksek risk olarak üç tip sonuç çıkartıyor. Verdiği rapora göre hastaya olan yaklaşımımız oluşuyor.

Pataloğa gerek kalmıyor

■ **Işıkla taramanın, geleneksel tarama yöntemlerinden farkı nedir?**

Smear'in alınma şekli, uygulanmış olan tekniğin farklılığı ve bakan patoloğun eğitimine göre yanılma payı daha yüksek. Smear'de yüzde 30 civarında yanlış pozitif ya da yanlış negatif dediğimiz yanılma payı var. Yani hiçbir şey yokken bize varmış gibi veya varken de yokmuş gibi gösterebilir. Işıkla tarama bu ihtimali son derece azaltıyor. Yanılma payı yaklaşık yüzde 10'lar civarında, doğruluk oranı ise yüzde 90'a yakın. Cihazla ışık sistemi kullanılarak tarama yapılıyor. Böylelikle teknisyene, patoloğa ihtiyacınız kalmıyor. Muayenenin sonunda ise sonuçları anında paylaşabiliyoruz.